
KABAK KEMANEDE YOZGAT (SÜRMELİ) TAVRI

Yozgat (Sürmeli) Style on Kabak Kemane

Özgür ÇELİK*

ÖZ

Kabak kemane, TRT kurumunda icra edilmeden önce, 1950'lere kadar daha çok Batı Anadolu'nun dağ köylerinde Yörükler tarafından, boğaz havaları, gurbet havaları ve bu dağ köylerinin yerel repertuarında icra edilmiş bir yaylı çalgıdır. Yurttan Sesler Topluluğu'nda yer almasıyla birlikte, farklı yörelere ait türkülerde de icra edilmeye başlamıştır. Yurttan Sesler Topluluğu'ndan sonra, akademik anlamda Türk müziği konservatuvarlarında da eğitimi verilmeye başlayan kabak kemane, Kültür Bakanlığı'na bağlı Türk halk müziği korolarında, halk müziği sanatçıların saz topluluklarında ve albümlerinde icra edilen bir çalgı haline dönüşmüş ve dolayısıyla her yörenin türküsünde, bağlama topluluğu ve diğer Türk halk müziği çalgılarıyla birlikte icra edilmeye başlamıştır. Bu toplu icralarda özellikle tavrır söz konusu olduğunda, kabak kemanenin birlikte çalarken uyum içerisinde olması gereken çalgıların başında bağlama ve bağlama ailesine ait olan cura ve divan gibi telli ve mızraplı çalgılar gelmektedir. Bu toplu icralardaki repertuvarın ve yöre tavrılarından birisi de Yozgat (Sürmeli) tavrıyla icra edilen türkülerdir. Kabak kemanenin Yurttan Sesler Topluluğu'nda bağlama ailesinden sonra yer almaya başlamasıyla birlikte kabak kemane çalgısı bu yöre tavrında da icra edilmeye başlamıştır. Bu makalemiz, Yozgat (Sürmeli) tavrının kabak kemanede nasıl ve ne şekilde, hangi yay ve parmak teknikleriyle icra edildiğini ortaya koymak ve böylece, kabak kemanenin özellikle Türk müziği konservatuvarlarındaki eğitimine katkı sağlamak için hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kabak Kemane, Türk Halk Çalgısı, Tavrır, Geleneksel Türk Halk Müziği, Yozgat Tavrı

ABSTRACT

The *kabak kemane* is a bowed instrument which was performed in local repertory in the mountain villages of Western Anatolia mostly by the *Yörüks* until 1950s before being performed at TRT. After taking place in *Yurttan Sesler* Ensemble at TRT, it started to be performed in folk songs of different regions, too. Kabak kemane, which started to be taught academically in Turkish music conservatories after Yurttan Sesler, has become an instrument performed in Turkish folk music choirs of the Ministry of Culture, in instrumental ensembles and in the albums of folk music singers, therefore; it has started to be performed with *bağlama* ensembles and other folk music instruments in every region's folk songs. In these collective performances, especially when the style is in question, the most important instruments that must be in harmony when played together with kabak kemane are stringed and plectrumed instruments such as the bağlama, cura and divan belonging to bağlama family. One of the repertories and regional styles in these collective performances is the folk songs performed with Yozgat or Sürmeli style. Together with kabak kemane's taking part in Yurttan Sesler Ensemble after bağlama family, kabak kemane has also begun to be played in this local style. This article has been prepared to reveal how and in what way Yozgat (Sürmeli) style is played on the kabak kemane with which bow and finger movements and thus to contribute to the training of kabak kemane, especially in Turkish music conservatories.

Keywords: Kabak Kemane, Turkish Folk Instrument, Style, Traditional Turkish Folk Music, Yozgat Style

Araştırma Makalesi/Research Article - Geliş Tarihi/Received Date: 11.11.2020 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 08.12.2020

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Dr, Öğretim Görevlisi, Ege Üniversitesi, Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, ozgur.celik@ege.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0885-8821

Atıf/Citation: Çelik, Ö. (2020) Kabak Kemanede Yozgat (Sürmeli) Tavrı. 277-285.

Extended Abstract

The *kabak kemane* is a bowed instrument which was performed in local repertory in the mountain villages of Western Anatolia mostly by the *Yörüks* until 1950s before being performed at TRT. After taking place in *Yurttan Sesler* Ensemble at TRT, it started to be performed in folk songs of different regions, too. Kabak kemane, which started to be taught academically in Turkish music conservatories after Yurttan Sesler, has become an instrument performed in Turkish folk music choirs of the Ministry of Culture, in instrumental ensembles and in the albums of folk music singers, therefore; it has started to be performed with *bağlama* ensembles and other folk music instruments in every region's folk songs. In these collective performances, especially when the style is in question, the most important instruments that must be in harmony when played together with kabak kemane are stringed and plectrumed instruments such as the bağlama, *cura* and *divan* belonging to bağlama family. One of the repertoires and regional styles in these collective performances is the folk songs performed with Yozgat or Sürmeli style. Together with kabak kemane's taking part in Yurttan Sesler Ensemble after bağlama family, kabak kemane has also begun to be played in this local style. This article has been prepared to reveal how and in what way Yozgat (Sürmeli) style is played on the kabak kemane with which bow and finger movements and thus to contribute to the training of kabak kemane, especially in Turkish music conservatories.

Since our subject of study is the performance of a local style in kabak kemane in general, only the instrument style will be focused on. In traditional Turkish folk music, when it comes to style in collective performances with instruments, the union of plectrum is very important. Since bağlama and bağlama family were the first instruments performed especially in Yurttan Sesler Ensemble, bağlama is regarded as the main instrument of Turkish folk music. Undoubtedly, as we will mention below, there are also different instruments identified with some regions and accepted as the main instrument of that region. However, since our study is about the performance of Yozgat (Sürmeli) style with kabak kemane, the main instruments that kabak kemane should be in harmony during the performance of Yozgat style in an instrumental ensemble are bağlama and the bağlama family. Kabak kemane always maintains its unique playing style during this accompaniment. For example, while in bağlama, the manner is usually performed by applying the plectrum to all strings and attaching to some strings and frets, there is no such playing technique in kabak kemane. On the other hand, since it is a bowed instrument, there are also accompaniments made by pulling longer sounds (playing longer sounds with bow) from time to time. But still in the performance of some local styles, such as Konya style and Yozgat style, it must be in harmony with the example of manner made with bağlama. Yozgat style is achieved by trilling on the longest sound of the note cluster known as syncope. While performing the Yozgat (Sürmeli) style on kabak kemane, the tremolo is not performed, as in the bağlama instrument. In other words, the bow does not make rapid movements by dividing into smaller pieces throughout the length of the note. Instead, it is pulled or pushed with a single and long action. The first note of the syncope note cluster is played with a bow movement by pulling or pushing, then the notes consisting of 32 or 64 notes and the last note of the syncope note cluster are played with another single bow movement. While this bow movement of kabak kemane is taking place, the fingers of the left hand on the keyboard strike on the longest note of the syncope note cluster to an upper whole tone or semitone, depending on the sequence. While Yozgat style performed with the frets on the same strings is played with two bow movements, the Yozgat style performed on Re and Do frets (as seen in Note 4) is played with three bow movements.

Geleneksel Türk Halk Müziği Çalgılarında Tavrı

Çalışma konumuz, genel itibarıyla kabak kemanede bir yöre tavrının icrası olduğu için, tavrı konusunda sadece çalgı tavrı üzerinde durulacaktır. Geleneksel Türk halk müziğinde, çalgılarla yapılan toplu icralarda tavrı söz konusu olduğunda, mızrap veya tezene birlikteliği oldukça önemlidir. Özellikle Yurttan Sesler Topluluğu'nda ilk olarak bağlama ve bağlama ailesinin icra edilmesi, bağlama çalgısını Türk halk müziğinin ana çalgısı yapmıştır. Kuşkusuz aşağıda da değineceğimiz üzere bazı yörelerle özdeşleşmiş ve o yörenin ana çalgısı olarak kabul edilen farklı çalgılar da bulunmaktadır. Fakat çalışmamız, Yozgat (Sürmeli) tavrının kabak kemane çalgısındaki icrası olduğu için, Yozgat tavrının bir çalgı topluluğundaki icrasında, kabak kemane çalgısının uyum içerisinde olması gereken çalgıların başında bağlama ve bağlama ailesi gelmektedir. Kabak kemane bu eşlik esnasında kendine has çalım stilini de mutlaka korur. Örneğin bağlamada, tavrı genellikle tezenenin bütün tellere uygulanışı ve bazı tellere ve perdelere yapılan taktırma hareketi ile yapılırken, kabak kemanede böyle bir çalım tekniği yoktur. Diğer taraftan yaylı bir çalgı olduğu için zaman zaman daha uzun sesler çekerek yapılan eşlikler de mevcuttur. Ama yine de bazı yöre tavrılarının icrasında, örneğin Konya tavrı ve Yozgat tavrı gibi tavrılarda, bağlamada yapılan tavrı örneği ile uyum içerisinde olması gerekmektedir. Buradan hareketle geleneksel Türk halk müziğinde, profesyonel çalgı topluluklarında yapılan icralar bağlamında genel olarak bağlama tavrından bahsetmek ve bu konuda bilgi vermek yerinde olacaktır.

Geleneksel Türk halk müziğinin en önemli icra öğelerinden biri tavrıdır¹. Tavrı, seslendirme biçimidir. Ezgi içinde yer alan uzun süreli seslerin, belirli bir bilinç ya da yöresel alışkanlık sonucu bölünerek yeni süreler, dolayısıyla, yeni kümeler oluşturulması ve oluşturulan bu sürelerin her birini, telli çalgıda, örneğin bağlamada, çalgının tellerine bölüştürülerek seslendirilmesidir (Akdoğan, 2001, s. 5). Okan Murat Öztürk'e göre ise tavrı, geleneksel icranın tüm inceliklerini kapsayan teknik bir kavramdır. Bağlama icrası açısından ele alındığında, çalınan ezgi ya da türkünün icrası için kullanılan tüm teknikleri ifade eder (Öztürk, 2002, s. 13-17). Özellikle bağlama çalgısı ile bazı yörelere ait eserlerin belli bir mızrap veya tezene teknikleri ile icra edilmesine, o yörenin tavrı denilmektedir. Bu noktada tavrı sözcüğünün yöresel icra özellikleri şeklinde anlaşılmasında özellikle kurumsal yapılarda gelişen bazı terminolojik tercihlerin etkin olduğu anlaşılmaktadır. Öncelikle "radyo kültürü" içerisinde, saz/bağlama çalgısı özelinde sağ el mızrap kalıplarının belirli yörelerle özdeşleştirilerek bu mızrap kalıplarına "yöresel tavrı" denilmesi, daha sonra radyo kültürü çerçevesinde şekillenen konservatuvarlarda ve diğer eğitim kurumlarında, devlet korolarında ve diğer icra topluluklarında bu terimin benimsenmesinin sonucu olarak tavrı terimi halk müziği özelinde anlam değişmesine uğramıştır (Ayyıldız, 2020, s. 1290-1334).

Bağlama çalgısı ile icra edilen tavrılar tezenenin kullanımı ile ilgilidir. Halk müziğinde bağlama çalgısı ile icra edilen; "Zeybek Tavrı", "Yozgat Tavrı (Sürmeli Tavrı)", "Kayseri Tavrı", "Konya Tavrı", "Silifke Tavrı", "Azeri Tavrı", "Ankara Tavrı", "Aşıklama Tavrı", "Karadeniz Tavrı", "Rumeli Tavrı", "Karşılama Tavrı" ve "Teke Tavrı" olarak bilinen ve icra edilen başlıca 12 tavrı bulunmaktadır (Emnalar, 1999, s. 584-585). Türkiye genelinde icra edilen en yaygın halk çalgısı bağlamadır. Fakat, bazı yörelerimizde bağlamadan ziyade, yöre müziğinin icrasında kullanılan başka çalgılar da bulunmaktadır. Örneğin; Ege Bölgesi'nde zeybeklerin icrasında zurna ve davul çalgıları kullanılırken, Karadeniz Bölgesi'nde ise kemençe, zil zurna ve tulum kullanılmaktadır. Silifke yöresinde ise klarnet çalgısı yöre tavrının icrasal özelliklerini belirleyen çalgıdır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. İşte zurna, kemençe, klarnet gibi çalgıların tavrı özelliklerinin bağlama çalgısına aktarılmasıyla birlikte bağlama ile çalınabilecek yeni icra şeklinin ortaya çıktığı düşünülmektedir (Kaya, 2005, s. 205). Bu yöresel tavrı özelliklerini her zaman bir çalgı belirlememektedir. Zaman zaman yöre türkülerinin seslendiren kişilerin hançere veya gırtlak tavrıları da çalgıların tavrılarını belirlemiştir ya da tam tersi olarak, çalgının tavrı, hançere tavrını belirlemiştir. Özellikle bağlama gruplarının Yurttan Sesler Topluluğu'nda kullanılmaya başlamasıyla birlikte, bağlama ve ailesi her yörede kullanılmaya başlanmış ve bağlama çalmada "Karadeniz Tavrı", "Silifke Tavrı" gibi tavrılar ortaya çıkmıştır.

¹ Geleneksel Türk müziğinde üslup ve tavrı kavramları üzerine çeşitli tartışmalar devam etmektedir. Halk müziği bağlamında, "üslup"un kişisel icra karakterini, "tavrı"ın ise yöresel icra karakterini ifade ettiğini öne sürenlerin yanında, üslubun kişisel olmayacağını savunup toplumsal ve yerel yönünün olduğunu, "tavrı"ın ise kişisel icrayı tanımladığını savunanlar da bulunmaktadır (Ayyıldız, 2020, s. 1290-1334). Biz bu çalışmamızda tavrı terimini kullanmayı tercih edeceğiz.

Geleneksel Türk halk müziğinin çalgı topluluklarıyla icralarında, bağlamaların ezgileri seslendirirken tezeneleri aynı biçimde kullanmaları ve birliktelik oluşturmaları önemlidir. Yurttan Sesler Topluluğu'nda yer alan ilk çalgıların başında bağlama ve bağlama ailesi olduğu ve bu çalgıların birden fazla icracı tarafından icra edildiği düşünülürse bağlamaların birlikte çalma geleneği diğer üflemeli ve yaylı çalgılara göre daha gelişmiştir. Kaval, kabak kemane, mey ve zurna gibi çalgılar Yurttan Sesler Topluluğu'na daha sonraki yıllarda eklenmiştir. Günümüzde de gerek TRT'de görev yapan gerekse Kültür Bakanlığı'na bağlı korolara eşlik eden saz topluluklarında bağlama ve bağlama ailesi birden fazla icracı tarafından icra edilirken, kaval, kabak kemane, mey ve zurna gibi çalgılar birer icracı tarafından icra edilmektedir ve bu çalgılar “renk saz” olarak adlandırılmaktadır. Bu noktada topluluğa, bağlama ve ailesinden sonra eklenen kabak kemane çalgısının bağlama ve ailesiyle daha uyumlu bir icra yapabilmesi için, yörede çalınmamasına rağmen Yozgat tavrı gibi yeni icra tavırlarının ortaya çıktığı görülmektedir. Bağlama çalgısıyla beraber icra edilen kabak kemane çalgısında bu yöresel tavırların, kabak kemanede nasıl ve ne şekilde icra edildiğinin öğretilmesi ve aktarılması oldukça önemlidir.

Bağlama Çalgısında Yozgat (Sürmeli) Tavrı

Bu kısımda konunun uzmanlarından elde ettiğimiz bilgi ışığında, Yozgat (Sürmeli) tavrının telli ve mızraplı bir çalgı olan bağlama ve bağlama ailesinde nasıl icra edildiğinden bahsedeceğiz. Çünkü daha önce de bahsettiğimiz üzere bağlama ve bağlama ailesi ile birlikte yapılan toplu icralarda kabak kemane çalgısının, yöresel tavrı örneklerinde uyum içerisinde olması gereken çalgı genellikle bağlama ve bağlama ailesidir.

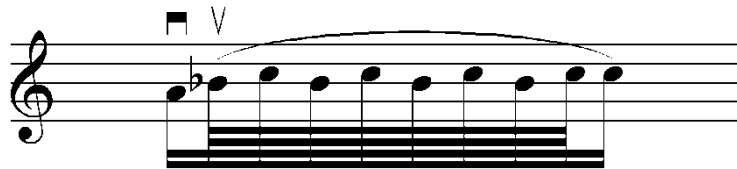
Bağlama çalgısında Yozgat (Sürmeli) tavrını belirleyen öğeler, andante (yarı yavaş) bir tempo içinde çok sık yapılan tril ve seslendirme sırasında kullanılan Yozgat tezenesi olarak da adlandırılan tavidir (Yener, 1987, s. 310). Yozgat tavrında, tezenenin (mızrabın) ilk vuruşu bütün tellere yapılır, alt tele yönelik yaptığı taramalara koşut olarak parmak vuruşlarıyla titretilmesi, Yozgat tezenesinin öznel niteliğidir. Ezgi boyunca birbiri ardına uygulanan tezene taramalarıyla parmak vuruşları uyum içinde olmalıdır. Tezene tellere ne kadar vuruşta bulunuyorsa parmaklar da tellere aynı anda dokunmalıdır. Yozgat ve civarının yanı sıra, farklı yörelerin türkülerinde de yaygın olarak icra edilen bu tavrın, geleneksel Türk halk müziği çalgılarından olan bağlama çalgısına Nida Tüfekçi tarafından kazandırıldığı düşünülmektedir (Köyoğlu, 2002, s. 31). Gırtlak veya hançere hareketlerinin bağlama çalgısına yansıtıldığı bir tavrı olan Yozgat (Sürmeli) tavrı, bağlama çalgısında tezene ile icra edilirken “tremolo” ve “çarpma”nın kullanıldığı görülmektedir. Tremolo terimi, bir perdenin iki ya da daha çok sayıda tekrarı olarak tarif edilebilir. Eş ritimde uygulandığı gibi düzensiz, gittikçe hızlanan, ağırlaşan tremololar da vardır. Öte yandan Türk müziği çevrelerinde tremolo genellikle “bir notanın çok küçük değerlere bölünerek tekrarlanması” şeklinde tarif edilmektedir (Ayyıldız, 2020, s. 1290–1334). Gazi Erdener Kaya, mızraplı ve yaylı çalgılarda yapılan tremolo ve çarpmayı şu şekilde ifade etmektedir. Tremolo; “bir sesi tezene veya yay ile notanın süresince daha küçük parçalara bölünerek çok seri hareketle çalınma şeklidir.” Çarpma ise: “ses çıkaran aparatın (tezene veya yay) bir hareketinin karşı parmağın birisinin sabit, diğerinin iki hareketidir” (Kaya, 2005, s. 295). Sürmeli tavrının icrası sırasında tril bazen bir dördlük süre içinde, bazen de iki dördlük süreli nota kalıplarında uygulanabilir. Bu sayede tril süresinin uzaması daha zor bir icra ve daha etkin bir tavrı uygulamasını gerektirmektedir. Sürmeli tavrı ile icra edilecek bir türküde ya da tril uygulanacak bir kümede tril yapılacak notaların küçük sürelerde yazılmasından ziyade esas sesin belirlenip onun üzerine bir tril “tr” işaretinin konulduğu görülmektedir. Sürmeli tavrında tezene tremolo yaparken, parmaklar çarpma yapar. Her ikisinin beraber çalıştığı bu birlikteliğe tril denir. Tril kümesinin çalımı, yalnız tezenenin tremolo yapması ile değil, parmak ve tezenenin belirli bir uyumu ile mümkündür. Bağlama çalgısında Yozgat Tavrı veya Sürmeli Tavrı olarak da bilinen bu tavrı, teknik olarak müzik literatüründe adı “senkop” olarak bilinen nota kümesinin en uzun süreli sesinde tril yapılması sonucunda elde edilir. Tril gerçekleştirilirken, diziye bağlı bir üst tam sese veya yarım sese çarpma yapılır. Yozgat tavrı sadece bu il ile sınırlı kalmayarak, başka yörelerin türkülerinin icrasında da kullanılır hale gelmiştir (Gültaş, 2012, s. 158).

Kabak Kemanede Yozgat (Sürmeli) Tavrı

Yozgat tavrının kabak kemanedeki icrasında senkop olan nota kümesinin ilk notası çekerek veya iterek yay hareketiyle çalınır. Daha sonra 32'lik veya 64'lük notalardan oluşan notalar ve senkop nota kümesinin son notası tek yay hareketi ile icra edilir. Kabak kemane ile Sürmeli tavrının uygulanışında yay tremolo yapmaz. Bir başka ifadeyle yay, notanın süresince daha küçük parçalara bölünerek seri hareketler yapmamaktadır. Sürmeli tavrında, yay uzun ve tek yay hareketinde itilirken veya çekilirken parmaklar diziyeye bağlı olarak bir üst tam sese veya yarım sese çarpma yapar. Aşağıda görüldüğü üzere Yozgat tavrının en çok kullanılan motifleri iki yay hareketi icra edilir;

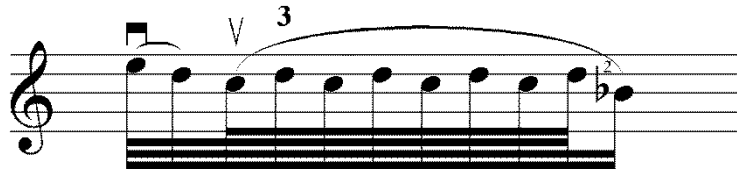

Nota 1.

Nota 2.

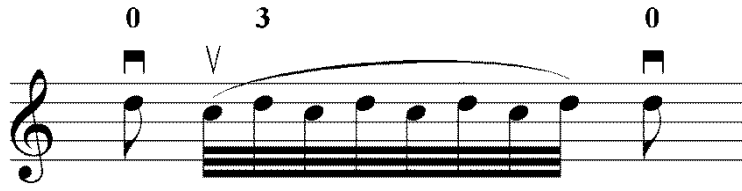
Aşağıdaki Yozgat tavrı örneğinde ilk Re notası boş telden seslendirildikten sonra, diğer Re notaları La teli üzerinde 3 numaralı parmak olan yüzük parmağıyla basılmaktadır². Bunu göstermek için Re notasının üzerine 3 yazılmıştır.

Nota 3.

Aşağıdaki Yozgat tavrı örneğinde ise ilk Re notası açık telden seslendirilirken, 32'lik değerinde olan Re notaları La teli üzerinde 3 numaralı parmak olan yüzük parmağıyla basılır ve senkop nota kalıbının en son 8'lik değerinde olan Re notası ise en alt tel olan Re telinde seslendirilmektedir. Re notasının üzerindeki 0 rakamı, bu notanın açık telden bir başka ifadeyle boş telden çalınacağını ifade etmektedir. Re notası La teli üzerinde kapalı olarak yüzük parmağıyla seslendirildiği için Re notasının üzerine 3 yazılmıştır. Bu nota kalıbı diğer Yozgat tavrı örneklerinden farklıdır. Bu Yozgat tavrı örneğinde, 1/4'lük nota kalıbında olan senkop, üç yay hareketiyle icra edilmektedir. Bunun nedeni, yayın ilk hareketinde Re notasının ilk önce boş telden icra edilmesi, ikinci yay hareketinde Do ve Re notalarında tril yapılıırken Re notasının kapalı olarak basılması ve son kısımda ise Re notasının yine boş telden seslendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Bilindiği üzere telden tele geçişlerde, yayın köprü üzerinde doğru açıyı bulup çalınması gereken tele sürülebilmesi için kabak kemane çok hafif döndürülerek icra edilmektedir, bu yüzden her telden tele geçişte mutlaka iterek veya çekerek yeni bir yay hareketi yapılması zorunludur.

² Kabak kemane için notalar sol anahtar ile yazılır ve yazılışından bir ton veya bir buçuk ton yukarıdan seslendirilir. Çalgının dört teli porte üzerinde en ince tel olan birinci telden itibaren "Re", "La", "Re", "La" şeklinde yazılırken, "Mi (E5)", "Si (B4)", "Mi (E4)", "Si (B3)" veya "Fa (F5)", "Do (C5)", "Fa (F4)", "Do (C4)" şeklinde akortlanır. Parantez içinde yazılan harfler Si, Mi veya Fa ve Do seslerinin harf olarak karşılıklarını ifade ederken, sayılar ise kabak kemanenin tellerinin hangi oktavda akortlanacağını ifade etmektedir (Çelik, 2019, s. 105-116).

Nota 4.

Yozgat (Sürmeli) Tavrıyla İcra Edilen Örnek Eserler

Buraya kadar Yozgat (Sürmeli) tavrının geleneksel Türk halk müziğindeki yeri, bağlama çalgısındaki icrası ve son olarak bu tavrın kabak kemane çalgısındaki icrasına değindikten sonra, bu bölümde Yozgat tavrıyla icra edilen iki örnek esere yer vereceğiz. Daha önce de bahsettiğimiz üzere Yozgat (Sürmeli) tavrı sadece Yozgat yöresine ait türkülerde kullanılmamaktadır. Farklı yörelerin türkülerinde de zaman zaman bu tavrın kullanıldığı görülmektedir. Buradan hareketle, örnek eser olarak Yozgat yöresine ait “Hastane Önünde İncir Ağacı” ve Afyon yöresine ait “Cevizin Yaprağı Dal Arasında” türkülerini seçilmiş ve bu eserlerin notaları kabak kemane çalınan şekliyle yeniden yazılmıştır.

HASTANE ÖNÜNDE İNCİR AĞACI

Yöresi: Yozgat
Derleyen: Nida Tüfekçi

Kaynak Kişi: Nida Tüfekçi

♩ = 45

1 2

(2)

1 2

CEVİZİN YAPRAĞI DAL ARASINDA

Yöresi: Afyon

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Kaynak Kişi: Nureddin Güler

♩ = 45

The musical score is written in a single system with ten staves. The key signature is one flat (B-flat major) and the time signature is 4/4. The tempo is marked as ♩ = 45. The music is characterized by a steady eighth-note pulse, with frequent use of triplets and octaves. Fingering numbers '3' and '0' are placed above the notes to indicate fingerings. The piece ends with a double bar line.

Sonuç

Yozgat tavrı, senkop olarak bilinen nota kümesinin en uzun süreli sesinde tril yapılması sonucu elde edilmektedir. Kabak kemanede Yozgat (Sürmeli) tavrının icrasında, bağlama çalgısında olduğu gibi tril yapılırken tremolo yapılmamaktadır. Bir başka ifadeyle yay, notanın süresince daha küçük parçalara bölünerek seri hareketler yapmamaktadır. Yozgat tavrının en çok kullanılan motifleri iki yay hareketi icra edilir. Senkop olan nota kümesinin ilk notası çekerek veya iterek yay hareketiyle çalınır. Daha sonra 32'lik veya 64'lük notalardan oluşan notalar ve senkop nota kümesinin son notası bir başka tek yay hareketi ile icra edilir. Kabak kemanenin yayının bu hareketi gerçekleşirken, klavye (tuşe) üzerindeki sol elin parmakları, senkop nota kümesinin en uzun notasında, diziye bağlı olarak bir üst tam sese veya yarım sese çarpma yapar. Kabak kemanede aynı tel üzerindeki perdelerde yapılan Yozgat tavrı iki yay hareketi ile icra edilirken, telden tele geçiş gerektiren, Re ve Do notalarında yapılan (Nota 4 de görüldüğü üzere) Yozgat tavrı üç yay hareketi ile icra edilmektedir.

Kaynakça/References

- Akdoğu, O. (2001). Kutsal Hazinemiz Türk Halk Müziği. İzmir: Emka Matbaacılık.
- Ayyıldız, Sinan. Üslup, Tavrı Kavramları ve İcra Teknikleri Çerçevesinde Türk Halk Müziğinde Süslemeler. *İdil*, 72 (2020 Ağustos): s. 1290–1334. doi: 10.7816/idil-09-72-09
- Çelik, Ö. (2019) Kabak Kemane İçin Pozisyon Değiştirme Önerileri. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (15), 105-116
- Emnalar, A. (1999). Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Güldaş, T. (2012) Bağlama Metodu Etüdler- Pozisyonlar- Tavrılar. İzmir, Ünal Ofset Matbaacılık.
- Kaya, G. E. (2005). Bağlama Metodu. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Köyoğlu, A. (2002). Türk Halk Müziğinde Tezeneler. İzmir.
- Öztürk, Okan Murat. (2002). Anadolu Yerel Müziklerinde Geleneksel İcranın Vazgeçilmez Unsurlarından Biri Olarak 'Tavrı' Kavramı Üzerine. *Halkbilimi ODTÜ THBT Dergisi*, 17: 13-17.
- Yener, S. (1987). Bağlama Öğretim Metodu, 3 Cilt. Trabzon: Kuzey Gazetecilik ve Matbaacılık.